

Ljubljana, dne 07. maj 2018

Zadeva: Ponoven poziv ZPS k sistemski rešitvi afere s švicarskimi franki in zahteva k umiku načrtovanega programa izobraževanja civilnih sodnikov, zaradi nedopustne prednosti samo eni pravdni stranki

ZPS se pridružuje zaskrbljenosti in nasprotovanju Združenja Frank, zaradi napovedanega programa izobraževanja civilnih sodnikov, kamor je uvrščeno tudi predavanje o kreditih v švicarskih frankih, predavatelj pa je avtor pravnega mnenja, ki je bilo pripravljeno in uporabljeno kot dokazno gradivo bank v sporih s kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih. Strinjamo se z Združenjem Frank, da se s tem daje nedopustna prednost samo eni pravdni stranki, da lahko svoje argumente, ki jih zagovarja v odprtih sodnih postopkih, predstavi sodnikom, ki odločajo, ali bodo odločali v sporih o kreditih v švicarskih frankih. Takšno izobraževanje sodnikov postavlja utemeljen dvom v nepristranskost sodstva in se zato pridružujemo zahtevi, da se to predavanje umakne iz programa izobraževanja.

Na ZPS ob tej priložnosti ponovno pozivamo k sistemski rešitvi afere s švicarskimi franki. Ker banke niso pripravljene na sporazumno rešitev, je potrebna zakonska rešitev problema, ki bo oškodovanim potrošnikom omogočila pošteno odplačilo najetega kredita. Pričakujemo, da bo rešitev tega problema ena izmed prioritet nove vlade.

Jasmina Bevc Bahar
Vodja odnosov z mediji/ Head of PR
Zveza potrošnikov Slovenije
Frankopanska 5, 1000 Ljubljana

Tel: 01 474 06 08
Mobi: 041 387 769
Fax: 01 433 33 71

E-mail: zps@zps.si

Za:

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Vrhovno sodišče RS
Tavčarjeva 9
1000 Ljubljana

Višje sodišče v Ljubljani
Tavčarjeva 9
1000 Ljubljana

Okrožno sodišče v Ljubljani
Tavčarjeva 9
1000 Ljubljana

Zadeva: Sodniška šola 2018 - Program

Spoštovani !

Prof. dr. Damjan Možina je po naročilu slovenskih bank izdelal pravno mnenje, ki ga vse slovenske banke v vseh sporih pred slovenskimi sodišči (po našem vedenju brez izjeme), ki so seveda v polnem teku in so v fazi sojenja (v pretežnem delu) na prvi in na drugi stopnji, uporabljajo kot bistveni del trditvene in dokazne podlage. Zato je z vidika teh postopkov nesprejemljivo, da prof. dr. Damjan Možina kot aktivni strokovni pomočnik slovenskih bank kot toženih strank v odprtih sodnih sporih, predava slovenskim sodnikom o vsebinah, o katerih so v teku odprti sodni spori. Imenovani je kot aktivni strokovni pomočnik na strani slovenskih bank kot toženih strank v odprtih sodnih sporih lahko (objektivno gledano in ne glede na samo vsebino njegovega pravnega mnenja – o tem več v nadaljevanju) neposredno zainteresiran glede izida odprte množice sodnih sporov in je njegovo predavanje slovenskim sodnikom lahko neposredno vpliva na presojo nepristranskosti postopkov pred slovenskimi sodišči. Za obstoj nepristranskosti delovanja sodišč mora biti izpolnjen tki. dvojni subjektivno - objektivni test. Subjektivni test pomeni ugotavljanje dejanskega obstoja pristranskosti (tki. actual bias). Pri objektivnem pa gre za zunanji videz (appearance) nepristranskosti, kar pomeni, da mora že navzven nasproti strankam spora obstajati določena objektivna distanca, rezerviranost in nevtralnost sodnika, ki v zadevi sodi, kar v danem primeru ne bo mogoče, če bo prof. dr. Damjan Možina kot aktivni strokovni pomočnik bank kot toženih strank v množičnih slovenskih sodnih sporih, ki so v polnem teku, predaval slovenskim sodnikom glede vsebine, ki predstavlja trditveno in dejansko podlago v pravnih na strani njegovih naročnikov.

Nevarnost vplivanja na slovenske sodnike pa je v danem primeru po našem videnju zadeve lahko tudi pričakovana okoliščina z vidika subjektivnega testa oz. nevarnosti dejanskega obstoja pristranskosti (tki. actual bias). To izhaja iz same vsebine pravnega mnenja prof. dr.

Damjana Možine, ki ga je izdelal kot strokovni pomočnik slovenskih bank. To je po naši oceni v bistvenih segmentih zapisano z vsebino, ki ne more biti posledica nepristranskega pristopa. Naj omenimo nekaj ključnih razlogov za prejšnjo trditev. Na takšno oceno kaže npr. ugotovitev, da banke iz naslova sprememb menjalnega tečaja načeloma ne pridobivajo dobička, češ da se v primeru višanja tečaja zvišajo tudi njihove obveznosti do virov sredstev. V tem delu se je prof. dr. Možina skliceval na avtorja dr. Roka Rozmana, ki je zaposlen pri UniCredit Banka Slovenija d.d., zoper katero je v teku največ tožb pred slovenskimi sodišči. Navedeno besedilo dr. Roka Rozmana, ki ga povzema prof. dr. Možina, je nastalo v letu 2016, ko so bile pred slovenskimi sodišči že vložene številne tožbe zoper UniCredit Banka Slovenija d.d. Dr. Rok Rozman se je udeleževal obravnave na sodiščih na strani navedene banke, ki je v odprtih sodnih sporih izrecno uveljavlja navedeno stališče. To stališče, na katerega se sedaj sklicuje tudi prof. dr. Možina, pa je v nasprotju z vsebino letnega poročila same UniCredit Banka Slovenija d.d. za leto 2008, v katerem je na str. 25 zapisano: (cit.): »UniCredit Banka Slovenija d.d. ima pomemben del svojih sredstev v švicarskih frankih (CHF). Dvig menjalnega tečaja EUR/CHF v letu 2008 z 1,65 na 1,5 je povzročil porast v bilanci stanja iz naslova tečajnih razlik v znesku okoli 40 milijonov evrov, ki se večinoma nanaša na kredite strankam.« (sic!, konec citata, poudaril avtor tega zapisa). Tako je na dlani, da je zgoraj zapisano stališče prof. dr. Možine le pravdna figura, ki jo banke na čelu z UniCredit Banka Slovenija d.d. neresnično navajajo v sodnih sporih, pri čemer je omeniti, da so tudi druge banke v svojih letnih poročilih navajale, da so s prenehanjem trženja tovrstnih kreditov izgubile znatne prihodke iz naslova »tečajnih marž«. Slednje pa tudi ni materija, ki bi sodila na področje uporabe materialnega prava, ampak gre za vsebino, ki se tiče (vsaj pretežno) dejanskega stanja v odprtih sodnih sporih, kar dodatno kaže na »širino« zajete problematike v pravnem mnenju prof. dr. Možine, ki ni izključno pravne narave, kar pomeni, da presega namen »pravnega mnenja« in kaže na zainteresiranost avtorja prepričati slovenske sodnike glede določenega dejanskega vprašanja, ki ima določeno težo z vidika samega sojenja.

Nadalje se pravno mnenje prof. dr. Možine kot pravno mnenje slovenskih bank v odprtih sodnih sporih izogiba temeljnemu dejanskemu in pravnemu vprašanju o navidezni aleatornosti sklenjenih potrošniških kreditnih pogodb, kar dodatno kaže na njegovo pristranskost. O tem dejstvu pa priča tudi interpretacija, ki je v nasprotju s stališči Sodišča EU, kot tudi vsebine, ki služijo odvratanju pozornosti in pristranskemu namenu izogniti se odločilnemu dejanskemu in pravnemu vprašanju t.j. »testu znatnega neravnotežja« in s tem povezani presoji nepoštenosti pogodbenega pogoja, ki jo je po izrecnih stališčih Sodišča EU treba opraviti glede na trenutek sklenitve pogodbe, pri čemer je treba upoštevati vse okoliščine, ki bi jih prodajalec ali ponudnik lahko poznal ob sklenitvi pogodbe in ki bi lahko vplivale na poznejše izvajanje pogodbe (ker pogodbeni pogoj lahko pomeni neravnotežje med strankami, ki se pokaže šele med izvajanjem pogodbe). Po naši oceni je vidna rdeča nit ignoriranja tega vprašanja, ki se nadaljuje tudi ob ignoriranju poročil Banke Slovenije o napovedih gibanja valutnih tečajev in drugih dokazov, ki to potrjujejo, s čimer se je prof. dr. Damjan Možina izognil uporabi temeljnega načela obligacijskega prava vestnosti in poštenja, ki ga sicer na deklaratorni ravni omenja, opušča po ključen dejanski in pravni substrat, ki je pomemben za odločanje z vidika tega načela.

Z našega vidika na pristranskost avtorja prof. dr. Damjana Možina kaže tudi vsebina njegovega pravnega mnenja, da je »najmanj nenavadno« da se Sodišče EU sklicuje na Priporočilo Evropskega odbora za sistemska vlaganja CERS/2011/1 z dne 21.septembra 2011, kar je

vsebina, ki predstavlja nedopustno kritiko sodbe Sodišča EU C-186/16, ki predstavlja za slovenska sodišča zavezujočo razlago vsebine prava EU. Ja pa ta kritika tudi izvzeta iz konteksta citirane sodbe Sodišča EU.

Če bi prof. dr. Damjana Možina dejansko opravil predavanje slovenskim sodnikom, bi to v obravnavanem primeru vplivalo na okrnjen videz nepristranskosti postopkov pred slovenskimi sodišči, kar zagotovo ne bi bilo v prid slovenskemu sodstvu in pravosodju in videzu Slovenije kot pravne države. To bi povzročilo nastanek izločitvenih razlogov vseh slovenskih sodnikov, ki bi se udeležili predavanja in bi dodatno zapletlo sodne postopke. V danem primeru pa je tudi nenavadno, da se prav imenovani prof. dr. Damjan Možina kot strokovni pomočnik na strani ene od množičnih pravnih strank t.j. slovenskih bank napoveduje kot predavatelj na sodniški šoli na predmetno temo, kar lahko nepristranskega opazovalca pripelje do zaključka, da ne gre za naključje. Jasno je, da slovenski potrošniki nimajo na voljo resursov, sredstev ter vplivov, ki jih imajo na voljo slovenske banke in da gre za znatno neravnotežje, kar je dodatna okoliščina, ki terja visoko mero previdnosti.

S spoštovanjem !

Šmarje pri Jelšah, 7. 5. 2018

Odvetnik Robert Preininger